

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Pytania i odpowiedzi (Q&A) dotyczące działań podejmowanych w ramach programu Erasmus+ i Europejskiego Korpusu Solidarności podczas pandemii COVID-19 (cz. IV)

Dokument ten stanowi odpowiedź na wyjątkowe sytuacje spowodowane globalną pandemią COVID-19. W tych szczególnych okolicznościach uzasadnione jest zastosowanie zasady siły wyższej. Biorąc pod uwagę zasadę ostrożności, która stanowi podstawę naszych działań, trudno byłoby postąpić inaczej, mając na względzie obecne okoliczności, w których znacząca liczba działań – planowanych lub obecnie podejmowanych w ramach już wybranych projektów – została anulowana lub zostanie przełożona na późniejszy termin. Aby uprościć obciążenie administracyjne Narodowych Agencji w związku z dużą liczbą zgłaszanych przypadków siły wyższej, DG EAC zaleciła Narodowym Agencjom zapewnienie elastyczności w stosunku do mobilności studentów, uczniów, wolontariuszy i innych osób w ramach programów Erasmus+ i Europejski Korpus Solidarności.

Nie można jednak automatycznie powoływać się na zasadę siły wyższej. Narodowe Agencje są zobowiązane do szczegółowej oceny poszczególnych przypadków, aby sprawdzić, czy zastosowanie wyjątkowych środków opisanych poniżej jest właściwe i odpowiednie w analizowanej sytuacji. Stosowanie tych środków musi być zawsze poprzedzone oceną dokonywaną przez poszczególne Narodowe Agencje dla każdego rozpatrywanego przypadku/działania, a wyjątki przewidziane przez zasadę siły wyższej należy zawsze interpretować w sposób zawężający, by nie używać zasady siły wyższej w niewłaściwy sposób.

Wytyczne dotyczące kwalifikowalności kosztów anulowanych mobilności odnoszą się wyłącznie do kosztów podróży. Czy to wyklucza uznanie kosztów zakwaterowania?

- o Uczestnicy są uprawnieni do otrzymania dofinansowania na podstawie kosztów jednostkowych (podróży lub wsparcia indywidualnego) w przypadku, gdy musieli ponieść koszty związane z organizacją mobilności, odwołanej przed jej rozpoczęciem (bilet lotniczy, zakwaterowanie...), które nie mogły być anulowane bezkosztowo. Uczestnicy powinni być w stanie przedstawić dowody poniesionych kosztów oraz potwierdzenie, że ich wniosek o zwrot kosztów został odrzucony.

Czy student, który zakończył kształcenie zdalne/pobyt w instytucji przyjmującej i opuścił kraj, w którym ma siedzibę instytucja przyjmująca, ale udał się do innego kraju niż ten, w którym mieści się jego uczelnia macierzysta będzie traktowany jak ten, który wrócił do kraju swojej instytucji wysyłającej?

- o Zakłada się, że uczestnik mobilności, który opuszcza/opuścił kraj, w którym znajduje się instytucja przyjmująca wraca do kraju swojej instytucji macierzystej i kontynuuje tam naukę/praktykę. Uczestnik może jednak wnioskować o wyjątkowe odejście od wspomnianej zasady. Wówczas należy na podstawie analizy konkretnego przypadku w świetle zaistniałych okoliczności i obowiązujących zapisów prawnych ocenić i zweryfikować, czy decyzja taka jest właściwa i uzasadniona oraz czy program

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

kształcenia może być kontynuowany podczas pobytu w kraju trzecim i czy w związku z tym uczestnik mobilności jest uprawniony do otrzymywania dofinansowania.

Czy koszty poniesione w związku z odwołanymi działaniami upowszechniającymi (ME – Multiplier Events) mogą być kwalifikowalne? Na przykład, czy koszty koordynacji, koszty ponoszone przez partnerów, prelegentów powinny być zwracane jako koszty rzeczywiste?

- Zasadniczo środki zaradcze dotyczące siły wyższej umożliwiają beneficjentom korzystanie z działań online w celu podsumowania, zakończenia lub zapewnienia ciągłości działań. W przypadku działań, które nie zostały rozpoczęte beneficjenci mogą je przeprowadzić za pomocą narzędzi wirtualnych lub odłożyć na później; z tego powodu zezwolono na wyjątkowe przedłużenie okresu realizacji projektów. Do Narodowej Agencji należy jednak decyzja, czy koszty te mogą być zwrócone jako koszty rzeczywiste, po zweryfikowaniu na podstawie oceny poszczególnych przypadków, czy działań nie można było odroczyć lub zrealizować w praktyce, jak również czy beneficjenci są w stanie przedstawić dowody poniesionych kosztów oraz potwierdzenie, że ich wniosek o zwrot został odrzucony.

Czy w przypadku działania siły wyższej zmiana umowy jest konieczna do przedłużenia czasu trwania projektu? Czy możliwe jest zaakceptowanie przedłużenia projektu drogą e-mailową?

- Przedłużenie umowy w związku ze zmianą czasu trwania projektu musi być sformalizowane i może być udzielone wyłącznie na drodze formalnego pisma podpisanego przez Narodową Agencję.

Czy możemy przekazywać środki pomiędzy projektami tego samego beneficjenta? Przypadek: beneficjent chciałby pomyślnie zrealizować przynajmniej jeden projekt, ale wydał już środki z powodu pandemii koronawirusa.

- Maksymalna kwota dofinansowania w ramach umowy nie może zostać przekroczona. Należy też pamiętać, że beneficjenci muszą być traktowani jednakowo i mieć taką samą możliwość otrzymania grantu, co oznacza, że ci, którzy otrzymali wiele dotacji, nie mogą być traktowani na preferencyjnych zasadach z tego powodu.

Projekty wolontariatu w ramach Partnerstw na rzecz Wolontariatu mogą być również wydłużone. Ostatnia runda konkursowa na projekty w ramach Partnerstw odbyła się 7 maja 2020 r. W związku z tym w ramach projektów Partnerstw na rzecz Wolontariatu mogą być oszczędności, których nie jesteśmy w stanie określić obecnie. Czy istnieje jakakolwiek możliwość, aby środki niewykorzystane w ramach Projektu Wolontariatu przenieść na inny projekt w ramach Partnerstwa

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

na rzecz Wolontariatu, przesuwać np. działania między projektami rocznymi, jednocześnie zachowując i nie przekraczając górnej kwoty dofinansowania w ramach umowy ramowej?

- Nie ma możliwości przesuwania środków między Umowami delegacyjnymi, a zatem nie można użyć środków z umowy 2020 r. w celu wsparcia działań z projektów z 2019 r.

Jakie wsparcie można zapewnić uczestnikom lub wolontariuszom, którzy nie są w stanie powrócić do kraju pochodzenia, nawet jeśli aktywność jest zakończona? Jaka pomoc może być udzielona w przypadku braku środków projektowych?

- W uzasadnionych przypadkach uczestnicy i wolontariusze mogą otrzymać wsparcie również po zakończeniu działania w projekcie, pod warunkiem że wykażą brak możliwości powrotu do domu oraz faktycznie poniesione koszty. Beneficjent musi jednak znaleźć niezbędne środki w granicach przyznanego dofinansowania, zapewniając jednocześnie równe traktowanie pozostałych uczestników/wolontariuszy. Ponadto umowa o dofinansowanie musi obowiązywać w okresie, w którym będą ponoszone koszty, co oznacza, że może być konieczne przedłużenie jej obowiązywania. Beneficjent może poprosić Narodową Agencję o zwiększenie dofinansowania. Wniosek beneficjenta zostanie rozpatrzony przez Narodową Agencję. Jeżeli wniosek zostanie uznany za zasadny, będzie przygotowany aneks do umowy finansowej zwiększający dofinansowanie.

W przypadku gdy uczestnicy wrócili do kraju pochodzenia i zakończyli wcześniej swoje aktywności organizacje otrzymają koszty organizacyjne za okres realizacji działania. Dodatkowo w przypadku dofinansowania pokrywającego pozostały czas realizacji w sytuacji, gdy ponosili koszty bezpośrednio związane z działaniami:

- **Czy koszty związane z wynajmem i rachunki za media w przypadku, gdy w mieszkaniu mieszkało dwóch wolontariuszy, ale do końca działania pozostał jeden oraz koszty organizacji wspierającej i koszty mentorów (związanych z tym projektem) kwalifikują się do kategorii kosztów nadzwyczajnych?**
 - **Czy można połączyć sytuację z pierwszego pytania i ponosić koszty bezpośrednio i wyłącznie związane z działaniem w okresie kiedy miejsce wolontariusza pozostaje puste?**
- Do decyzji Narodowej Agencji należy uznanie tych kosztów po zweryfikowaniu danego przypadku. Jeżeli jeden wolontariusz wyjechał, a drugi pozostał, kontynuując projekt, można połączyć te dwie sytuacje (ponoszenie kosztów związanych bezpośrednio z aktywnością oraz kosztów nadzwyczajnych). Niektóre koszty będą takie same (koszty mediów czy mentorów wpisują się w taką sytuację), podczas gdy inne zmniejszą się, jeżeli zmniejszy się liczba wolontariuszy. NA musi zweryfikować taki przypadek.

KOMUNIKAT (Q&A)

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Programu Erasmus+:

<https://erasmusplus.org.pl/kontakt/ogolny/>

Kontakt do Polskiej Narodowej Agencji Europejskiego Korpusu Solidarności:

<https://eks.org.pl/kontakt/>

Warszawa, 13 lipca 2020 r.

